

Michael Connelly

De interne jury

I

Met een warme, hartelijke glimlach op mijn gezicht liep ik naar het getuigenbankje, waar een vrouw me strak zat aan te kijken. Een geveinsde glimlach uiteraard, want ik was van plan haar volkomen onderuit te halen. Claire Welton had zojuist mijn cliënt aangewezen als degene die haar vorig jaar op kerstavond onder bedreiging van een pistool gedwongen had uit haar Mercedes E60 te stappen. Vervolgens had hij haar op de grond geduwd en was ervandoor gegaan, zei ze, met de auto, haar handtas en alle draagtassen die ze in het winkelcentrum op de achterbank had gestapeld. Tegen de officier van justitie had ze tijdens diens ondervraging gezegd dat hij tevens aan de haal was gegaan met haar gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen, hoewel hij niet was aangeklaagd voor ontvreemding van deze, meer persoonlijke, eigendommen.

‘Goedemorgen, mevrouw Welton.’

‘Goedemorgen.’

Dit werd uitgesproken alsof ze eigenlijk ‘doe me geen pijn’ bedoelde. Maar iedereen in de gerechtszaal wist dat het mijn taak was om haar vandaag wél pijn te doen. Dat was de enige manier om de argumenten van het om tegen mijn cliënt, Leonard Watts, teniet te doen. Welton was ergens in de zestig, een matrone. Ze zag er niet breekbaar uit, maar hopelijk was ze het wel.

Welton was een huisvrouw uit Beverly Hills, een van de drie slachtoffers van een reeks overvallen in de donkere dagen voor Kerstmis; die misdrijven hadden geleid tot de negen aanklachten tegen Watts. De politie had hem de bijnaam ‘Botsautobandiet’ gegeven. Hij koos zijn slachtoffers onder het vrouwelijke winkelpubliek. Bij een stopbord in een woonwijk reed hij hun auto aan; als ze uitstapten om de schade op te nemen, werden ze onder bedreiging van een pistool beroofd van hun auto en bezittingen. Vervolgens werden de goederen verpand of verkocht. Het geld hield hij, en de

auto's verpatste hij aan sloperijen in de buurt.

Maar dat was allemaal theorie; waar het om ging was dat iemand Leonard Watts ten overstaan van de jury zou aanwijzen. Daarom was Claire Welton zo bijzonder, daarom was ze de hoofdgetuige bij de zaak. Als enige van de drie slachtoffers had zij Watts in het bijzijn van de jury aangewezen. Volslagen zeker van haar zaak had ze verklaard dat hij het was, dat hij het gedaan had. In twee dagen tijd had het om zeven getuigen laten opdraven, maar voor mij was zij de enige. Om haar ging het. Als ik haar met de juiste argumenten onderuit kon halen, stortte de rest ook als een kaartenhuis in.

Als ik faalde, zou de jury Leonard Watts voor een hele tijd de cel in sturen.

Ik nam één blad papier mee naar het getuigenbankje. Ik liet zien dat dit het oorspronkelijke proces-verbaal was, opgesteld door de agent die als eerste had gereageerd toen Claire Welton na de autodiefstal met een geleende mobiel het alarmnummer had gebeld. Het zat al in het dossier van de officier. Ik vroeg de rechter om toestemming, kreeg die, en legde het document op de rand van de getuigenbank. Welton boog zich van me weg toen ik dat deed. Ik wist zeker dat de meeste juryleden het ook zagen.

Ik stelde mijn eerste vraag terwijl ik terugliep naar de lessenaar tussen de tafels van aanklager en verdachte.

‘Mevrouw Welton, dit is het oorspronkelijke proces-verbaal, opgesteld op de onfortuinlijke dag van de overval. Weet u nog dat u met de agent die u kwam helpen, gepraat hebt?’

‘Ja, natuurlijk weet ik dat nog.’

‘U hebt hem verteld wat er gebeurd is, klopt dat?’

‘Ja. Ik stond nog te trillen op mijn benen van de...’

‘U hebt hem dus verteld wat er gebeurd was, zodat hij een verslag kon opstellen over de man die u had beroofd en er met uw auto vandoor was, klopt dat?’

‘Ja.’

‘Dat was brigadier Corbin, klopt dat?’

‘Ik neem het aan. Zijn naam weet ik niet meer, maar dat staat in het proces-verbaal.’

‘Maar u weet nog wel dat u de agent vertelde wat er gebeurd was, klopt dat?’

‘Ja.’

‘En hij noteerde een samenvatting van wat u zei, klopt dat?’

‘Ja.’

‘En heeft hij u gevraagd die samenvatting te lezen en te paraferen?’

‘Jazeker, maar ik was heel erg zenuwachtig.’

‘Zijn dat uw initialen onder aan de samenvatting in het proces-verbaal?’

‘Ja.’

‘Mevrouw Welton, wilt u dan nu hardop voor de jury voorlezen wat brigadier Corbin heeft opgeschreven nadat hij u gesproken had?’

Welton aarzelde, en keek naar de samenvatting voordat ze hem hardop voorlas.

Kristina Medina, de officier van justitie, maakte van dat moment gebruik om op te staan en protest aan te tekenen.

‘Edelachtbare, of de getuige die samenvatting nu wel of niet heeft geparafeerd, de tegenpartij probeert nog steeds haar getuigenis ongeldig te laten verklaren vanwege een handschrift dat niet het hare is. Het om tekent bezwaar aan.’

Rechter Michael Siebecker keek me met samengeknepen ogen aan.

‘Edelachtbare, de getuige heeft het proces-verbaal geaccepteerd door de samenvatting te paraferen. Het is een getuigenverklaring, en de jury moet horen wat erin staat.’

Siebecker verwierp het bezwaar en instrueerde Welton de geparafeerde verklaring uit het proces-verbaal voor te lezen. Uiteindelijk deed ze dat.

‘Slachtoffer verklaart dat ze stopte bij het kruispunt van Camden Drive en Elevado Avenue, en dat ze even later van achteren werd aangereden. Toen ze het portier opende om de schade op te nemen, werd ze opgewacht door een zwarte man, circa dertig à vijfendertig jaar oud...’

‘Gaat u verder, graag,’ zei ik.

‘... die haar bij het haar greep, de auto uit sleurde en midden op straat op de grond duwde. Hij richtte een revolver met een korte, zwarte loop op haar gezicht en zei dat hij zou schieten als ze ook maar een vin verroerde of een kik gaf. Vervolgens sprong verdachte in haar auto en reed in noordelijke richting weg, gevolgd door de auto die haar had aangereden. Slachtoffer kon geen...’

Ik wachtte, maar ze maakte de zin niet af.

‘Edelachtbare, kunt u de getuige instrueren om de hele samenvatting voor te lezen als genoteerd op de dag van het voorval?’

‘Mevrouw Welton,’ sprak de rechter sonoor, ‘leest u alstublieft de gehele samenvatting voor.’

‘Maar edelachtbare, dit is niet alles wat ik gezegd heb.’

‘Mevrouw Welton,’ zei de rechter nadrukkelijk, ‘de héle samenvatting graag, zoals de raadsman u verzocht heeft.’

Welton gaf toe en las de laatste zin van de samenvatting voor.

‘Slachtoffer kon geen verdere beschrijving van verdachte geven.’

‘Dank u, mevrouw Welton,’ zei ik. ‘U wist weinig details te vermelden over de verdachte, maar u kon al meteen het gebruikte wapen in detail beschrijven, nietwaar?’

‘Ik zou niet weten hoeveel detail dat is. Hij richtte het op mijn gezicht, dus ik kon het goed bekijken, en ik kon beschrijven wat ik gezien had. De politiemans hielp me door het verschil te vertellen tussen een revolver en dat andere type wapen. Iets automatisch is dat geloof ik.’

‘U kon het type wapen beschrijven, de kleur, en zelfs de lengte van de loop.’

‘Zijn er dan nog andere kleuren wapens?’

‘Als u de vragen nu eens aan mij overliet, mevrouw Welton?’

‘Nou, die agent stelde me een hoop vragen over het wapen.’

‘Maar de man die dat wapen richtte, kon u niet beschrijven. En toch pikte u zijn gezicht later uit een stel foto’s op het bureau. Heb ik dat goed, mevrouw Welton?’

‘U moet één ding begrijpen. Ik zag de man die me beroofde en het wapen richtte. Beschrijven en herkennen zijn twee verschillende zaken. Toen ik die foto zag, wist ik zeker dat hij het was, net zoals ik nu zeker weet dat hij het is, aan die tafel daar.’

Ik richtte me tot de rechter.

‘Edelachtbare, ik verzoek deze opmerking te schrappen.’

Medina stond op.

‘Edelachtbare, de raadsman doet in zijn zogenoemde vragen uitspraken die voor velerlei uitleg vatbaar zijn. Hij maakt een opmerking, getuige reageert. Dit verzoek raakt kant noch wal.’

‘Het verzoek is afgewezen,’ zei de rechter snel. ‘Stel uw volgende vraag, meneer Haller, en dan bedoel ik ook echt een vraag.’

Dat deed ik, en ik deed mijn best. De daaropvolgende twintig minuten bestookte ik Claire Welton met vragen over de manier waarop ze mijn cliënt had geïdentificeerd. Ik vroeg haar hoeveel zwarte mensen ze kende in haar leven als huisvrouw in Beverly Hills, en begon over interraciale gezichtsherkenning. Maar tevergeefs. Geen moment kon ik haar overtuiging

aan het wankelen brengen dat Leonard Watts haar beroofd had. Ergens tijdens de hele gang van zaken leek ze iets te hervinden wat ze naar eigen zeggen bij de beroving was kwijtgeraakt: haar zelfvertrouwen. Hoe meer ik op haar in hamerde, des te beter leek ze zich staande te houden onder mijn spervuur van vragen en die keihard terug te kaatsen. Tegen de tijd dat ik klaar was, was zij een bikkelaar. Haar identificatie van mijn cliënt stond als een huis. Er viel niets tegen in te brengen.

Ik zei tegen de rechter dat ik verder geen vragen had, en liep terug naar mijn tafel. Medina meldde de rechter dat ze nog enkele vragen had, en ik wist dat ze Welton een stel vragen zou stellen die haar alleen nog maar zouden sterken in haar overtuiging. Toen ik weer naast Watts ging zitten, speurde hij mijn gezicht af naar een teken van hoop.

‘Tja,’ zei ik. ‘Dat was het dan. Reddeloos.’

Hij deinsde van me weg alsof hij schrok van mijn adem, mijn woorden, of allebei.

‘Reddeloos?’ vroeg hij.

Dat zei hij zo hard dat Medina zich omdraaide en naar onze tafel keek. Ik hief mijn handen met de palmen omlaag in een sussend gebaar en mimeerde ‘Rustig maar’ tegen hem.

‘Rustig maar?’ herhaalde hij hardop. ‘Niks rustig! Je zei nog zo dat dat mens geen enkel probleem was.’

‘Meneer Haller!’ blafte de rechter. ‘Maan uw cliënt tot stilte, graag, of ik...’

Watts wachtte niet af wat de rechter eventueel van plan was. Hij smeedt zich tegen me aan als een cornerback die een tegenspeler tackelt. Mijn stoel viel om, met mij erin, en we tuimelden op de grond aan Medina’s voeten. Die sprong achteruit om te voorkomen dat ze zelf zou worden geraakt, en Watts haalde met zijn rechterarm uit. Ik lag op mijn linkerzij op de grond, mijn rechterarm onder Watts’ lichaam geklemd. Ik zag kans met mijn linkerhand zijn vuist te ondervangen, maar ik zag geen kans de klap te ontwijken. Zijn vuist ramde mijn eigen hand tegen mijn kaak.

Zijdelings was ik me bewust van geschreeuw en ophef om me heen. Watts haalde opnieuw uit voor een tweede klap. Maar de bodes zaten boven op hem voordat hij die kon uitdelen. Ze doken samen op hem af en door hun momentum vloog hij van me af en landde op de vloer voor de raadstafels.

Het leek allemaal als in slow motion te gaan. De rechter blafte bevelen

waar niemand naar luisterde. Medina en de rechtbankverslaggever deinsden achteruit. De griffier was van haar plek opgestaan en stond vol afgrijzen te kijken. Watts lag op zijn buik op de grond, en een bode drukte zijn gezicht zijdelings op de grond. Er lag een vreemde glimlach op zijn gezicht toen zijn handen achter zijn rug werden geboid.

Even later was het voorbij.

‘Bodes, breng hem de zaal uit!’ beval Siebecker.

Watts werd door de stalen deur opzij van de rechtbank geleid, naar de arrestantencel voor beklaagden in hechtenis. Ik bleef op de grond zitten en overzag de schade. Ik had bloed bij mijn mond en tanden, en op het keurige witte overhemd dat ik aanhad. Mijn das lag op de vloer: het was de clipdas die ik draag op dagen dat ik cliënten in de cel bezoek en niet door de tralies getrokken wil worden.

Ik wreef met mijn hand over mijn kaak en streek met mijn tong langs mijn tanden. Alles leek intact en in orde. Ik trok een witte zakdoek uit mijn binnenzak en begon mijn gezicht schoon te boenen. Met mijn vrije hand greep ik de tafel en hees me overeind.

‘Jeannie,’ zei de rechter tegen de griffier. ‘Bel een ambulance voor meneer Haller.’

‘Nee, edelachtbare,’ zei ik haastig. ‘Het gaat wel. Ik moet gewoon even het bloed wegpoetsen.’

Ik stak mijn hand uit naar mijn das en deed een zielige poging om het decorum te herstellen. Ondanks de dieprode vlek op het front van mijn overhemd clipte ik de das weer aan mijn kraag vast. Terwijl ik de clip onder de button-downkraag vastmaakte, stormde een aantal bodes door de dubbele deuren achter in de zaal naar binnen; de rechter moest op de paniekknop gedrukt hebben. Siebecker zei dat het al niet meer hoefde, dat het incident voorbij was. De bodes verspreidden zich langs de achterwand van de rechtszaal: een vertoon van macht voor het geval er nog andere aanwezigen waren die iets in hun hoofd haalden.

Ik boende nog eenmaal met de zakdoek over mijn gezicht en begon toen: ‘Edelachtbare, het spijt me oprecht dat mijn cliënt...’

‘Niet nu, meneer Haller. Gaat u zitten, en u ook, mevrouw Medina. Iedereen rustig, en zitten.’

Ik deed wat me was opgedragen, hield de opgevouwen zakdoek tegen mijn mond gedrukt en keek naar de rechter, die zijn stoel helemaal omgedraaid had naar de jurybank. Eerst meldde hij Claire Welton dat ze niet lan-

ger nodig was in de getuigenbank. Aarzelend stond Welton op en liep naar het poortje achter de tafels van beide partijen. Ze leek meer geschrokken dan de andere aanwezigen. Terecht, ongetwijfeld. Waarschijnlijk was haar duidelijk dat Watts even makkelijk haar had kunnen aanvliegen als mij. En als hij snel genoeg geweest was, had hij haar gegrepen.

Welton ging op de eerste rij van de galerij zitten, gereserveerd voor getuigen en medewerkers, en de rechter sprak de jury toe.

‘Dames en heren, het spijt me oprecht dat u getuige moest zijn van deze vertoning. De rechtszaal is geen plek voor geweld. In de rechtszaal neemt de beschaafde samenleving haar positie in tegen het geweld op onze straten. Het doet me oprecht verdriet wanneer zoiets gebeurt.’

Er klonk een metalen klik toen de twee bodes terugkeerden uit de arrestantencel. Ik vroeg me af hoe erg ze Watts hadden toegetakeld terwijl ze hem opsloten.

De rechter zweeg even, en richtte zich daarna weer tot de jury.

‘Helaas kunnen we na de heer Watts’ besluit zijn raadsman aan te vallen moeilijk verder. Ik ben van mening...’

‘Edelachtbare?’ onderbrak Medina hem. ‘Als de officier even het woord mag?’

Medina wist precies waar de rechter naartoe wilde, en moest daar iets aan doen.

‘Niet nu, mevrouw Medina, en u dient het hof niet te onderbreken.’

Maar Medina hield voet bij stuk.

‘Edelachtbare, mogen de raadslieden even voor overleg bijeenkomen?’

De rechter keek geïrriteerd, maar gaf toe. Ik liet haar voorgaan, en we liepen naar de rechter toe. Die zette een rumoerige ventilator aan, zodat de jury ons gefluister niet kon opvangen. Voordat Medina haar argument kon laten horen, vroeg de rechter opnieuw of ik echt geen dokter nodig had.

‘Het gaat wel, edelachtbare, maar dank u voor het aanbod. Volgens mij is mijn hemd er nog het ergst aan toe.’

De rechter knikte en richtte zijn aandacht op Medina.

‘Ik weet wat uw bezwaar is, mevrouw Medina, maar mijn handen zijn gebonden. De jury is bevooroordeeld door wat ze zojuist gezien hebben. Ik kan niet anders.’

‘Edelachtbare, deze zaak gaat over een uitermate gewelddadige verdachte die een reeks uitermate gewelddadige misdrijven heeft begaan. De jury weet dat. De jury zal heus geen vals oordeel vellen door wat ze net ge-

zien hebben. De jury heeft het volste recht zelf het gedrag van de verdachte te aanschouwen en te beoordelen. Omdat hij die geweldsdelicten uit vrije wil begaan heeft, is het vooroordeel jegens verdachte noch verkeerd, noch oneerlijk.'

'Als ik even iets zeggen mag, edelachtbare: ik deel de mening van mijn...'

'Bovendien,' vervolgde Medina zonder op mij te letten, 'vrees ik dat verdachte het hof wil manipuleren. Hij wist maar al te goed dat hij op deze manier een nieuwe zaak kon afdwingen. Hij...'

'Ho, wacht eens even,' protesteerde ik. 'Het bezwaar van de officier zit vol ongefundeerde beschuldigingen en...'

'Mevrouw Medina, het bezwaar is afgewezen,' zei de rechter, een eind makend aan de hele discussie. 'Hoewel het vooroordeel zowel begrijpelijk als gerechtvaardigd is, heeft de heer Watts zojuist in feite zijn raadsman de bons gegeven. Ik kan niet van raadsman Haller vergen dat hij onder deze omstandigheden zijn werk voortzet, en ik ben niet genegen de heer Watts nog eens in deze rechtszaal binnen te laten. Naar uw plaatsen. Allebei.'

'Edelachtbare, ik eis dat het bezwaar van de aanklager te boek gesteld wordt voor beroep.'

'Komt voor elkaar. En nu terug naar uw plaats.'

We liepen terug naar onze tafels. De rechter zette de ventilator uit en richtte zich tot de jury.

'Dames en heren, zoals ik al zei: door de gebeurtenis waarvan u zojuist getuige was, is een situatie ontstaan van vooroordeel jegens de verdachte. Naar mijn mening zal het u te zwaar vallen om bij uw overwegingen te negeren wat u zonet gezien hebt. Het geding is bij deze nietig verklaard en uzelf bent van uw plicht ontslagen, met dank namens het hof en de staat Californië. Bode Carlyle zal u naar de jurykamer terugbrengen, waar u uw spullen kunt pakken om naar huis te gaan.'

De juryleden leken niet goed te weten wat ze doen moesten: was de zaak nu over? Tot slot stond een dappere man op, en even later volgden de anderen. Een voor een verdwenen ze door een deur achter in de zaal.

Ik keek naar Kristina Medina. Met gebogen hoofd, verslagen, zat ze aan haar tafel. Abrupt verdaagde de rechter de zitting voor die dag en liep de zaal uit. Ik vouwde mijn bloederige zakdoek op en borg hem weg.